

TÜRK GIDA KODEKSİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelere ilişkin asgari teknik ve hijyen kriterleri, pestisit kalıntıları ve veteriner ilaç kalıntıları, gıda katkı maddeleri, gıdalara eklenebilecek vitaminler, mineraller ve belirli diğer öğeler, aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri, gıda enzimleri, bulaşanlar, hedef dışı yemlere taşınması önlenemeyen koksidiyostatların ve histomonostatların hayvansal gıdalarda bulunabilecek maksimum miktarları, ambalajlama, etiketleme, hayvansal gıdalarda bulunabilecek veteriner ilaçlarına ait farmakolojik aktif maddelerin sınıflandırılması ve maksimum kalıntı limitleri, numune alma ve analiz metotları, taşıma ve depolama ile ilgili yatay ve dikey gıda kodeksine ilişkin esaslar, coğrafi işaretle ilgili özel hükümler ile diğer bazı gıda ve/veya gıda gruplarına ilişkin özel hükümlerin belirlenmesine dair kuralları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelere ilişkin asgari teknik ve hijyen kriterleri, pestisit kalıntıları ve veteriner ilaç kalıntıları, gıdalara eklenebilecek vitaminler, mineraller ve belirli diğer öğeler, gıda katkı maddeleri, aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri, gıda enzimleri, bulaşanlar, ambalajlama, etiketleme, numune alma ve analiz metotları, hedef dışı yemlere taşınması önlenemeyen koksidiyostatların ve histomonostatların hayvansal gıdalarda bulunabilecek maksimum miktarları, taşıma ve depolama ile ilgili yatay ve dikey gıda kodeksine ilişkin esaslar, coğrafi işaretle ilgili özel hükümler, diğer bazı gıda ve/veya gıda gruplarına ilişkin özel hükümlerin belirlenmesine dair kurallar ile yatay ve dikey gıda kodeksinde yer almayan belirli bir gıda veya gıda grubu ile ilgili özel düzenlemelere ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 23 üncü ve 27 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Coğrafi işaret: Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibarıyla coğrafi kaynağının bulunduğu bölge, coğrafi sınırları belirlenmiş özel yöre veya istisnai durumlarda ülke adı ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren menşe adını ve mahreç işaretini,
- c) Dikey gıda kodeksi: Belirli bir gıda veya gıda grubu veya gıda ile temas eden madde ve malzeme için belirlenmiş özel kriterleri içeren gıda kodeksini,
- ç) Şeker: 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununda tanımlanan şekerleri,
- d) Yatay gıda kodeksi: Gıdalara eklenebilecek vitaminler, mineraller ve belirli diğer öğeler, gıda katkı maddeleri, aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri, gıda enzimleri, bulaşanlar, pestisit kalıntıları ve veteriner ilaç kalıntıları, numune alma ve analiz metotları, hedef dışı yemlere taşınması önlenemeyen koksidiyostatların ve histomonostatların hayvansal gıdalarda bulunabilecek maksimum miktarları, etiketleme, mikrobiyolojik kriterler gibi tüm gıdalara ve gıda ile temas eden madde ve malzemelere uygulanacak olan kriterleri içeren gıda kodeksini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yatay Gıda Kodeksi ve Dikey Gıda Kodeksi

Yatay gıda kodeksinin kapsamı

MADDE 5 – (1) Yatay gıda kodeksi;

- a) Gıda katkı maddelerinin kullanımı, etiketlenmesi ve saflık kriterleri,
- b) Aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenlerinin kullanımı ve etiketlenmesi,
- c) Gıda enzimlerinin kullanımı ve etiketlenmesi,

- ç) Bulaşanların maksimum limitleri,
 - d) Gıdalarda bulunmasına izin verilen pestisitlerin maksimum kalıntı limitleri,
 - e) Hayvansal gıdalarda bulunabilecek veteriner ilaçlarına ait farmakolojik aktif maddelerin sınıflandırılması ve maksimum kalıntı limitleri,
 - f) Gıdaların mikrobiyolojik kriterleri,
 - g) Gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile ilgili genel kurallar,
 - ğ) Gıdaların etiketlenmesi,
 - h) Gıdalara eklenebilecek vitaminler, mineraller ve belirli diğer öğeleri,
 - ı) Numune alma ve analiz metotları,
 - i) Hedef dışı yemlere taşınması önlenemeyen koksidiyostatların ve histomonostatların hayvansal gıdalarda bulunabilecek maksimum miktarları,
- konularını içerir.

Dikey gıda kodeksinin kapsamı

MADDE 6 – (1) Dikey gıda kodeksi; yatay gıda kodeksi hükümlerine ilave olarak, kapsadığı gıda veya gıda grubu veya gıda ile temas eden madde ve malzemelere yönelik olarak belirlenecek özel kriterleri içerir.

(2) Belirli bir gıda veya gıda grubu veya gıda ile temas eden madde ve malzeme için özel olarak düzenlenmiş numune alma ve analiz metotlarına ilişkin mevzuat da dikey gıda kodeksi kapsamındadır.

(3) Herhangi bir gıda katkı maddesi, aroma verici veya aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşeni veya diğer gıda bileşenleri ilave edilen kaynak suları, içme suları, doğal mineralli sular ve yapay sodanın özellikleri dikey gıda kodeksi ile belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Hükümleri, Özel Hükümler, Gıdaların Taşınması ve Depolanması

Uygulama hükümleri

MADDE 7 – (1) Gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler için ilgili yatay gıda kodeksi hükümlerine uyulması zorunludur.

(2) Dikey gıda kodeksi hükümleri, yatay gıda kodeksi hükümleri ile birlikte uygulanır.

(3) **(Ek:RG-31/1/2024-32446)** Türk Gıda Kodeksi kapsamındaki bir gıda ürününe yatay veya dikey gıda kodeksinin izin vermediği bir bileşenin ilave edilip edilmediğinin tespitinde, ilgili kodeks hükümlerine ilave olarak, uluslararası veya ulusal çalışmalar neticesinde belirlenen ve Bakanlık resmî internet sitesinde duyurulacak analiz metotları ve karar limitleri kullanılır.

Coğrafi işaretle ilgili hükümler

MADDE 8 – (1) Gıda ile ilgili coğrafi işaret veya geleneksel ürün adlarının kullanımının, tescilde belirtilen özelliklere uygunluğunun denetimi Bakanlıkça yapılır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan ve ülkesel veya yöresel adlarıyla belirtilen gıdalar, coğrafi işaretten doğan haklara aykırı olmamak koşuluyla bu adlarla üretilir.

Özel hükümler

MADDE 9 – (1) Pekmez olmadığı halde pekmez izlenimi veren meyveli şekerli şurup, meyve tatlısı, pekmez şurubu, meyveli şekerli şerbet ve benzeri isimlerle ürünler üretilemez.

(2) Aroma vericiler veya bal eklenerek bal aromalı şurup, çam aromalı şurup, ballı şurup ve benzer isimlerle bal izlenimi veren ürünler üretilemez.

(3) Bitkisel yağ veya diğer gıda bileşenleri kullanılarak peynir izlenimi veren ürünler üretilemez.

(4) **(Ek:RG-24/3/2023-32142)** Nar ekşisine nar, nar suyu ve/veya nar suyu konsantresi ve su dışında başka bir gıda bileşeni eklenemez. Nar ekşisi izlenimi veren nar aromalı sos, nar sosu, narlı sos, nar ekşili sos, nar aromalı şurup ve nar ekşili şurup gibi isimlerle nar ekşisi benzeri ürünler yurt içinde piyasaya arz edilemez.

(5) **(Ek:RG-31/1/2024-32446)** Limon suyu izlenimi veren; limon aromalı sos, limon sosu, limonlu sos ve benzeri isimlerle limon suyu benzeri ürünler yurt içinde piyasaya arz edilemez.

Taşıma ve depolama kuralları

MADDE 10 – (1) Gıdaların taşınması ve depolanmasında 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda Hijyeni Yönetmeliğinde ve 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî

Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinde yer alan kurallara uyulur.

(2) Belirli bir gıda veya gıda grubuna yönelik özel taşıma ve depolama kuralları, gerektiğinde dikey gıda kodeksi kapsamında belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yatay veya dikey gıda kodeksinde hüküm bulunmayan hususlarda öncelikle ilgili ulusal standart uygulanır. Ulusal standardın bulunmaması durumunda ise uluslararası standartlar dikkate alınır.

Resmi kontrol

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine ilişkin kontrol ve denetimlerde 5996 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

İdari yaptırım

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 14 – (1) 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Uyum zorunluluğu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce faaliyet gösteren gıda işletmecilerinin 9 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce ürettikleri ürünler, 31/12/2020 tarihinden sonra piyasada bulunamaz.

(2) **(Ek:RG-24/3/2023-32142)** 9 uncu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında yurt içinde piyasaya arzına izin verilmeyen ürünler, 30/6/2024 tarihinden sonra piyasada bulunamaz.

(3) **(Ek:RG-31/1/2024-32446)** 9 uncu maddenin beşinci fıkrası kapsamında yurt içinde piyasaya arzına izin verilmeyen ürünler, 31/12/2024 tarihinden sonra piyasada bulunamaz.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
	Tarihi	Sayısı
	19/2/2020	31044
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	24/3/2023	32142
2.	31/1/2024	32446